

ตอนที่ 3

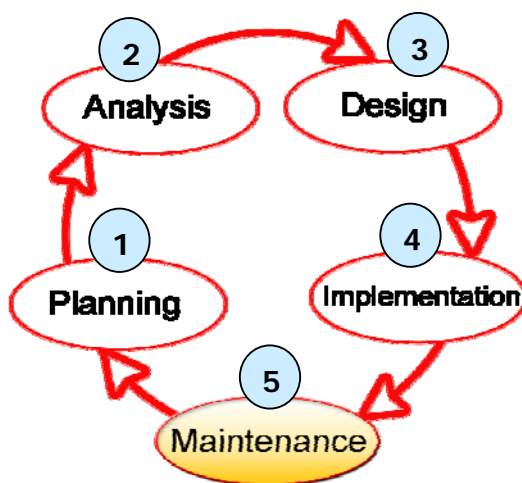
กระบวนการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

3. กระบวนการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

3.1 ชื่อ “การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ICT สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12”

3.2 กระบวนการทำงาน

ศูนย์ ICT ได้ดำเนินงานด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานโดยประยุกต์ตามทฤษฎีวงจรการพัฒนากระบวนการ (Systems Development Life Cycle : SDLC) ดังนี้

1) วางแผน (Planning)

เป็นการเริ่มต้นศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้าน ICT ขององค์กร ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากร กระบวนการดำเนินงาน และเทคนิคที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การประยุกต์ใช้ ICT ในการดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย พันธกิจ และนโยบายขององค์กร

2) วิเคราะห์ (Analysis)

เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนแรกมาวิเคราะห์เพื่อให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานสามารถรองรับวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่หรือเพื่อแก้ปัญหาระบบการทำงานเดิมขององค์กร โดยจำแนกงาน/กระบวนการที่ต้องพิจารณาดำเนินการลำดับตามความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วน ดังนี้

2.1) พัฒนาระบบ ICT เพื่อการปฏิบัติงานและบริหารจัดการในองค์กรทั้งในส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครื่องให้บริการ (Server) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ระบบเครือข่ายภายในแบบไร้สาย (WiFi) เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินสายส่งสัญญาณ และแบบใช้สายนำสัญญาณ (LAN) สำหรับการปฏิบัติงานที่ต้องมีความเสถียรในการรับส่งข้อมูลออนไลน์ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มบริหารงานบุคคล และการติดตั้งระบบสนับสนุนด้านการบริหาร/การปฏิบัติงาน

2.2) พัฒนาระบบ ICT เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียนและสำนักงาน ได้แก่ การติดตั้งเครื่องแม่ข่าย (Server) การพัฒนาเว็บไซต์ หรือระบบที่ให้บริการด้านการเรียนการสอน เป็นต้น

3) ออกแบบ (Design)

เป็นการออกแบบระบบโครงสร้างพื้นฐานตามทฤษฎีการออกแบบระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย ซึ่งจะเป็นพิมพ์เขียวที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดูแลระบบในการจัดเตรียมทรัพยากร พื้นที่ติดตั้ง การติดตั้ง การควบคุมดูแลและซ่อมบำรุง ตลอดจนการปรับขยายระบบในอนาคตเพื่อให้สนองตอบนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการขององค์กร และรองรับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4) พัฒนา (Implementation)

ดำเนินการติดตั้งระบบโครงสร้างพื้นฐานตามพิมพ์เขียวที่ได้ออกแบบ ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ได้ดำเนินการเองทั้งหมด ได้แก่ การติดตั้งวงจรไฟฟ้า การประกอบเครื่องแม่ข่าย การติดตั้งระบบปฏิบัติการ เครือข่าย การเดินสายนำสัญญาณอินเทอร์เน็ต การเชื่อมต่อระบบเครือข่ายภายใน การติดตั้งระบบระบุตัวตน ผู้ใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตตามกฎหมาย การติดตั้งระบบสนับสนุนการบริหารและการปฏิบัติงาน ระบบควบคุมดูแล และบำรุงรักษา เป็นต้น โดยได้มีการทดลองใช้ประเมินผล และปรับปรุง พัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

5) การบำรุงรักษา (Maintenance)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งต่อการใช้งานระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้ระบบมีความเสถียร สามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ มีมาตรการในการควบคุม ดูแลบำรุงรักษา และดำเนินการตรวจสอบ ควบคุมดูแล รักษา ซ่อมบำรุงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การติดตั้งระบบควบคุมการทำงานอัตโนมัติของเครื่องปรับอากาศ เครื่องสำรองไฟ การติดตั้งอุปกรณ์/ระบบ Firewall การติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสที่มีลิขสิทธิ์ทั้งในส่วนองระบบให้บริการและเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ การตรวจสอบระบบการให้บริการประจำวัน (System Security Assurance : SSA) เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวปฏิบัติการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้บุคลากรทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรของส่วนรวม

3.3 ผลผลิต / ผลลัพธ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ที่มีมาตรฐาน เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4

ผลของการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากการเป็นกลุ่มทดลองนำร่อง ในโครงการทดลองนำร่องจัดตั้งกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ.2554 และภายหลังการประกาศจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 (เป็นการภายใน) ในปีงบประมาณ พ.ศ.2556 มีผลเปรียบเทียบก่อน – หลังการดำเนินงาน ตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดังนี้

ประเด็นพิจารณา	การดำเนินงาน	
	ก่อนการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี	หลังการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี
ภารกิจ 3 กลุ่มงาน 1) งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 2) งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) งานสนับสนุนและให้บริการจัดการ เรียนรู้	กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศฯดำเนินงาน ตามภารกิจ 3 กลุ่มงาน รวมทั้งงานด้าน ICT ที่เป็นภาระงานของกลุ่มนโยบาย และแผน และงานของกลุ่มอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง หรือจำเป็นต้องใช้ระบบ ICT ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ยังคง รับผิดชอบภารกิจ 3 กลุ่มงาน รวมทั้ง งานด้าน ICT ที่เป็นภาระงานของกลุ่ม นโยบายและแผน และงานของกลุ่ม อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือจำเป็นต้องใช้ ระบบ ICT ตามที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมาย
อัตรากำลัง	จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ 2 คน ช่างไฟฟ้า 1 คน (ลูกจ้าง ร.ร.ช่วยปฏิบัติ ราชการ สพม.12)	จำนวน 4 คน โดยได้รับการสนับสนุน บุคลากรเพิ่ม(จนท.วิเคราะห์นโยบาย และแผน) จากกลุ่มนโยบายและแผน สพม.12 จำนวน 1 คน
งบประมาณ	- ได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจาก สพฐ. เพื่อการบริหารจัดการด้าน ICT เพิ่มเติม จำนวน 200,000 บาท - ได้รับจัดสรรระบบ ESA01 ก่อน สพม. อื่น และได้รับจัดสรรระบบ ESA02 โดยได้เครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่า สพท. อื่น ในฐานะกลุ่ม ICT นำร่อง	- ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อการซ่อมบำรุง จาก สพฐ. จำนวน 100,000 บาท
การบริหารจัดการระบบ ICT ตามภารกิจ	ติดตั้งระบบ ICT ตามภารกิจ / นโยบาย สพฐ. ในส่วนที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน/ บริหาร / การเรียนการสอนในบางส่วน	ปรับปรุง พัฒนาระบบ ICT เพิ่มเติม ให้รองรับการบริหารและเทคโนโลยี การเรียนการสอนตามนโยบาย สพฐ.

ตอนที่ 5

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับจัดสรรทรัพยากรด้าน ICT ที่มีสมรรถนะสูงขึ้นและเป็นระบบขนาดใหญ่ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานสำนักงาน (ESA01) ระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายเพื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์และคอมพิวเตอร์พกพาเพื่อการเรียนการสอน (Tablet) ประกอบกับพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงมีความจำเป็นยิ่งที่ทุกหน่วยงานจะต้องมีฝ่ายที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาโดยตรง อีกทั้งการมีบุคลากรปฏิบัติงานในตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องลงทุน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีศักยภาพที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการ ICT ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และให้การสนับสนุน ดูแล ช่วยเหลือสถานศึกษาให้สามารถประยุกต์ใช้ ICT เพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงขอเสนอแนะประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

5.1 รูปแบบการจัดการกิจ ICT

- 1) ICT เพื่อการบริหารจัดการในสำนักงานและสถานศึกษา
- 2) ICT เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้

5.2 อัตรากำลัง จำนวน 6 - 8 คน โดยควรมีตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ศึกษานิเทศก์
- 2) วิศวกร สาขาอิเล็กทรอนิกส์ หรือช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 3) วิศวกรคอมพิวเตอร์ด้านระบบเครือข่าย หรือด้านวิเคราะห์ระบบ/โปรแกรมเมอร์

5.3 อุปกรณ์ (มาตรฐาน Hardware ของศูนย์ ICT)

ลำดับ	ประเภท / รายการ	จำนวน
	วัสดุ ครุภัณฑ์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	
1	Server พร้อม Rack 42 U และอุปกรณ์	ไม่น้อยกว่า 3 เครื่อง
2	Switch Layer 2/3	2 ตัว
3	UPS 1000 VA / เครื่องสำรองไฟฟ้า 750 VA	4 / 4 ตัว
4	Load Balancing	1 ตัว
5	Access Point 802.11 / bgn	2 ตัว
6	เครื่องมือทดสอบระบบเครือข่าย	1 ชุด
7	เครื่องปรับอากาศขนาด 24000 BTU พร้อมระบบควบคุม	2 ตัว

ลำดับ	ประเภท / รายการ	จำนวน
	วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน ภายในศูนย์ ICT	
1	เครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	4 เครื่อง
2	เครื่องคอมพิวเตอร์กระเป๋าทัน	2 เครื่อง
3	เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต 10 นิ้ว	1 เครื่อง
4	เครื่องพิมพ์ชนิดมัลติฟังก์ชัน	1 เครื่อง
5	เครื่องพิมพ์เลเซอร์	1 เครื่อง
6	เครื่องสแกนเนอร์	1 เครื่อง
7	เครื่องฉายที่บแสง	1 เครื่อง
8	เครื่องฉาย/จอโปรเจ็คเตอร์	1 ชุด
	ระบบเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม	
1	กล่องวิตีโอคอนเฟอร์เรนซ์	1 เครื่อง
2	เครื่อง / อุปกรณ์วิทยุสื่อสาร	1 ชุด
3	เครื่องโทรสาร	1 เครื่อง
	เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	
	และงานกิจกรรมสำนักงาน	
1	จาน / อุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม	1 ชุด
2	กล่องวิตีโอดิจิตอล	1 ตัว
3	กล่องถ่ายภาพดิจิตอล (SLR)	1 ตัว
4	เครื่องตัดต่อวิดีโอ	1 เครื่อง
5	เครื่อง CD/DVD Duplicator	1 เครื่อง
6	เครื่องพิมพ์ปก CD	1 เครื่อง

5.4 มาตรฐาน Software ของศูนย์ ICT

ลำดับ	ประเภท / รายการ	จำนวน
	Software ระบบเครือข่าย	
1	Software ระบบระบุหรือตรวจสอบตัวตนการใช้อินเทอร์เน็ต	1 ชุด
2	Software ป้องกันไวรัสระบบเครือข่ายที่มีลิขสิทธิ์	1 ชุด
3	Software ตรวจสอบระบบเครือข่ายที่มีลิขสิทธิ์	1 ชุด
4	ระบบปฏิบัติการเครือข่าย (NOS) ที่มีลิขสิทธิ์	2 ชุด
	Software ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งาน	
1	Software ระบบปฏิบัติงานสำนักงานที่มีลิขสิทธิ์	1 ชุด
2	Software ระบบป้องกันไวรัสที่มีลิขสิทธิ์	1 ชุด

5.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

จากประสบการณ์ในการดำเนินงานพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นับตั้งแต่เริ่มมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างส่วนราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ.2546 รวมทั้งการที่บุคลากรของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้มีโอกาสร่วมงานพัฒนาด้านระบบ ICT กับคณะทำงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่อง ได้พบความสำเร็จ สภาพปัญหา อุปสรรคหลายประการ จึงขอเสนอมุมมองที่อาจจะเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ระบบ ICT เพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ด้าน ICT ของฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ทุกระดับ เนื่องจากฝ่ายบริหารจะต้องดำเนินการบทบาทในฐานะผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (CIO : Chief Information Office) ในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย และกำกับติดตามการดำเนินงาน เพื่อให้การประยุกต์ใช้ ICT เป็นฐานในการบริหารจัดการและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) วิสัยทัศน์และสมรรถนะด้าน ICT ที่เหมาะสมของบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรด้าน ICT ที่สนองตอบนโยบาย ภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3) การกำหนดให้ศูนย์ ICT อยู่ในโครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่ตามกฎหมาย และมีอัตรากำลังที่เหมาะสมเพียงพอกับภารกิจ จะส่งผลต่อขวัญ กำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่จะมีโอกาส ความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างมั่นคง และเป็นพลัง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติภารกิจเพื่อองค์กร
- 4) การสนับสนุนจากส่วนกลาง กำหนดเพียงนโยบาย มาตรฐานการปฏิบัติงาน แต่หลากหลายในเชิงปฏิบัติ ให้อำนาจ โอกาสแก่เขตพื้นที่ในการบริหารจัดการด้วยตัวเอง และใช้มาตรการกำกับ ติดตาม ประเมินผลจากมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินเชิงวิทยาศาสตร์ที่เป็นสากล ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงภาพความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคในการพัฒนา ICT เพื่อการศึกษาได้อย่างชัดเจน

คณะทำงาน

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ที่ปรึกษา

1. นายจำเริญ รัตนบุรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. ว่าที่ ร.ต.ประสิทธิ์ รัตนสุภา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
(กำกับ ดูแลการดำเนินงาน ณ สำนักงานส่วนแยกพัทลุง)
3. ดร.พรศักดิ์ จินา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
(กำกับ ดูแลการดำเนินงาน ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

1. นายไตรรงค์ สาดแว	ศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. นางสาวพจนพร รุ่งทอง	ศึกษานิเทศก์
3. นางสาวจิตติมา เพชรมูณี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
4. นายณัฐพร สัตย์นาโค	ช่างไฟฟ้า โรงเรียนโยธินบำรุง ช่วยปฏิบัติราชการ สพม.12
5. นายสุชาติ รอดเนียม	พนักงานธุรการ โรงเรียนป่าบอน ช่วยปฏิบัติราชการ สพม.12
(ประสานงาน ณ สำนักงานส่วนแยกพัทลุง)

